

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. HINLEDER FELS ÁKOS

ÜGYVÉD

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora I K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

A kicsinyhitűek pártja.

— 1906 június 13.

(F.) Elbizakodnunk nem kell, de kicsinyhitűnek sem szabad lennünk. És az már kicsinyhitűség, ha oly érzésekhez szoktatjuk lelkünket, hogy a magyarnak nagy nemzeti célokért próbatételeket végbevennie nem tanácsos. Hiszen küzdés az élet, próbatételeknek láncolata. Hát a magyar eltitkolja, hogy az életet kívánja s azt a saját lelke vágyai szerint kívánja berendezni?

Bizony lesz még a magyarnak a közel jövőben nagy életpróbája, mikor tanúságot kell tennie róla, hogy az emberiség családjában külön nagy rendeltetésekre van hivatva. Bizonyoságot kell adnia mihamar arról, hogy önállóságra van ereje s szabad élethez van büszkesége. Az imént lezajlott „kis abszolútizmus” csak bevezetés volt ahhoz a végső küzdelemhez, melyben el kell dölnie, vajjon van-e jogunk ama boldogsághoz, hogy magunk parancsoljunk magunknak? Igen, jönni fog rövidesen amaz idő, mikor a magyar nemzet ezeréves őseréje és az osztrák császárságnak államiságunk megsemmisítésére irányuló politikája végleg leszámol egymással. Eljő az a hatalmas erőpróba, melyben vagy hü magyarságra szokik az idegen érdekű uralkodóház, vagy mi szokunk le örökre a nemzeti büszkeségről, szabadságvágyról s minden államalkotó képességről.

Megtörténhetik velünk könnyen ez az utóbbi eset, ha elhatalmasodik közöttünk a kishitűek pártja. Hisz láttuk a közelmult nemzeti küzdelemben a kicsinyhitűség hatásait. Láttuk a készséget, mely törvényeink szellemét felejtve, betörte derekát ama szellemre törő lelkiismeretlen hatalom előtt. Láttuk, hogy mennyi sietséggel tudtak lemondani nagyon sokan addig hirdett elszántságokról. Láttuk, hogy milyen nagy igyekezettel tudták kimagyarázni mind többen és többen a törvénytelen hatalmaskodások üdvösségét. Láttuk nagynevű családok ivadékainak labancá válását s láttuk ezek erkölcsi eltompultságát, hogy még martirok gyanánt is hivalkodtak, amiért a becsülettel küzdők megvetették őket. De láttunk még olyant is, aki örvendeni tudott a királyi biztosok jövetelén s gunyolódással és nyelvtöltőge-

téssel kacagott a nemzeti küzdelem erőfeszítésein.

Szomorú volt látni az ilyesmit s ezt mind a kicsinyhitűek tették. Nem illethetem keményebb jelzéssel táborukat, mert képtelenség, hogy ők mindannyian hazaszeretetet híján lettek volna. Nem; csak kicsinyhitűek valának, kik nem tudtak bátrak lenni abban a gondolatban, hogy amit a nemzeti küzdelem kívánt, ahhoz jogunk van. Csak kicsinyhitűek valának, kik a nemzet erejében bizni nem tudtak, az egy cél iránt való elszánt harc eredményében kétségeskedtek. Az ilyen bizalmatlanság is azonban mind támadás volt a nemzet becsületlen összetartása ellen s így bűnül róhatjuk fel, amit csak megbocsátani lehet, de mentetni nem.

Most a szent béke napjaiban mindnyájunkban nagy a készség az általános bűnbocsánatra. De ezenközben is jó lesz figyelemre méltatnunk bizonyos lelki folyamatot, mely a kicsinyhitűekben végbemegy. Ezek között természetesen felbredhetett a szégyenérzete s ez a szégyen boszúra is képes. Most még csak az új állapotok kicsinylésében merül ki a boszú, de önönmagától elmérgesedve többre is viszi aztán. Az új állapotok képviselőit irigyledve nézi s irigységével egyszerre feltámad a hiúsága és sok egyéb gyarló emberi indulata. Társait is a közelmúlt időkben való együttes szereplésből könnyen összeszedi az a kicsinyhitű s úgy együtt egy titkos táboroként állnak lesben, vajjon mikor jön még egy „kis abszolútizmus”? És ha még egyszer Kristófi azt izeni, ők mindnyájan el fognak menni...

Bár ne lenne így, de vannak jelek, amikből ilyesmit lehet kiolvasni. Vannak, akik nem tudják őszintén megbánni egykori kicsinyhitűségüket s nem tudják lelküket benépesíteni a nemzet jövődjének nagy reménységével. Inkább gonoszul mosolyognak magukban, mikor a nemzetiségi képviselők okvetetlenkedéseit, meg a delégációnk ellen való bécsi tüntetést olvassák. Im, ez a kicsinyhitűek titkos pártjának az ismertető jele.

Ezt a titkos pártot kérjük annak a hazának szent nevére, a mit most még ők is szeretnek, hogy oszoljanak széjjel. A nemzeti küzdelem eddigi sikere győzze meg őket, hogy kicsinyhitűségük oktalan volt s a nem-

zet minden egyes tagjának megbonthatatlan, erős és soha nem lankadó hite meghozza a végső sikert is a nemzet küzdelme számára. Legyenek tehát ők is, az eddigi kicsinyhitűek, részesei a nemzet megbonthatatlan és nem lankadó hitének; támadjon az ő lelkükben is büszkeség, bátorság, elszántság a jövő küzdelemre.

Nem kívánunk a nemzet számára tulságos erőfeszítéseket; nem kívánjuk, hogy a magyar vitézség hírét az egyiptomi piramisok is bámulják. Nem vágyunk oly elbizakodottak. Csak azt kívánjuk, hogy ez a nemzet itt a Kárpátok között, mint egy csöndes családí fészekben, maga legyen az ura magának. Ne kelljen instálgatnia a saját nyelve használatát is a saját fia számára s ne kelljen a saját kenyerét is idegennek adnia. Hogy ezt elérhessük, arra tán csak van erőnk! Hiszen ha erre sincs, akkor élünk se érdemes. Ezt lássa be mindenki s ne körülmenyeskedjék, hogy nemzeti nagy célokért küzdenünk nem tanácsos.

Elbizakodnunk nem kell, de kicsinyhitűeknek sem szabad lennünk.

A politikai helyzetről.

* Osztrák arcátlanság. Csak nem férnek bőrükben a „sógor”-ék. Magyar gyűlöletüket palástolni nem tudják. Pukkadoznak mérgükben, hogy rongyokat meguntuk s mivel bátorokodunk magyarok lenni — többékevésbé. Egy kitömött babut lámpavasra huztak és roppant szemtelenséggel reá írták: „Kossuth”. Egy zászlóra Kossuth Ferenc arcképét tüzték s körülötte kötelet. — Ezzel mentek a bécsi Magyar Ház elé, hogy a delegáció ülésén ott levő Kossuth Ferenc is láthassa. A függetlenségi delegátusok az ablakokból nézték pártjuk elnökének, a magyar nemzet bálványozott nagy politikusanak illetlen való megsértését. Hallották a vad ordítást: „Veszzen Magyarország.” — „Le Kossuthal!” Harmincezer bécsi torok üvöltötte: „Los von Ungarn!” Minden magyar delegátus fülébe harsogták: „Abeug magyarok!” Öklök, botok, kések emelkedtek ütésre és szurásra. Fütty és zsvajj töltötte be az utcát. A bécsi rendőrök pedig egykedvűen sétáltak föl s alá, sőt egy-egy erősebb kiáltásra a tömeggel együtt röhögtek. Az éretlen osztrák fickóknak szörnyen tetszett a mulatság. Zichy Tivadar gróf, a ma-

gyar delegátusok elnöke, az ülést felfüggesztette. Mindenki az ablakhoz ment, amelyek egyike megcsörrent s a következő pillanatban botok, szemét és kódarabok repültek a terembe. Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos mellett egy nyitott nagy kés repült el s Drohobecy horvátpüspök lábánál esett a földre. A kést az elnök asztalára tették. Az osztrák vezető-körök maguk is — látszólag megdöbbenek s most iszonyan bizonykodnak, hogy előzetes tudomásuk nem volt a neveletlen merényletről. Magyar politikai körökben felmerült azon kérdés, hogy ezek után nem volna-e helyesebb, ha ugy a magyar, mint az osztrák delegációk ottthon végeznék ellenőrzési teendőiket addig is, míg ez az átkos közös-ügyes rendszer főnáll? Bizony jobb lenne! Ha Bécs Los von Ungarnt kiált, mi viszont Los von Oesterreich-kal feleljünk s előbb-utóbb vége lesz az átoknak.

Nemzeti ünnepély Homoródjánosfalván.

Ritka és a maga nemében páratlan élvezetes ünnepélyben volt része Homoródjánosfalva községnek és a vidék szép számban egyesereglett és meghívott közönségének június 5-én. Nemcsak a nagy Homoród derek és jó székely népe, hanem a szomszéd Daróc is kiváló mértékben s faj és nemzetiségi különbség nélkül képviselve volt ez ünnepélyen.

Magyarország ezer éves fennállásának tíz éves évfordulója emlékéit ünnepelték e napon igaz honfi lelkesedéssel és vallásos kegyelettel. Ugyanis e kis község derek és minden nemes iránt fogékony székely népe, mint a magyarság végvára, hallgatva vezetőire s követve azoknak vallásos és hazafias lelkesítő felhívásait, ezelőtt 6 évvel a templom és iskola szomszédságában egy emlékoszlopot emelt. Magyarország ezer éves fennállásának emlékére s ekkor és ezután egy alapítványt is gyűjtött a község lakóitól oly célból, hogy ezen alapítóke kamatának egy része mindig tőkésítették, a más nagyobb részéből pedig minden tízedik évben egy emlékünnapély rendeztessék. Ez ünnepélyen szavaló ifjak, kiket a kebli tanács jelöl ki, némi jutalomban részesíttessenek s végre az oszlop és környéke diszesen és rendben tartassék. A szépi- és művészi munka megbecsülése, a hazafias szellem ébrentartása egyfelől, másfelől pedig a szavaló ifjak megjutalmazása és kitüntetése által még irodalmi fejlesztési célja is van e kegyeletes és haza-

fias ünnepélynek és alapítványnak.

E főbb körvonalak ismertetése alapján is méltán lehet ez ünnepélyt és az ezt megelőző intézkedéseket ritkának és páratlannak mondani, mert valóban alig hihető, hogy ehez hasonló sok legyen szeretett hazánkban. De legyen szabad e rövid ismertetés után egy pár sorban a szép és lélekemelő ünnepély lefolyásáról is megemlékeznem!

Ünnepi diszben a falu, ünneplő sokaság az uton, mely kétfelől zöld galyakkal van diszítve; langyos szelid tavaszi levegő, mintha ez is ünnepelne a sok esőzés után. Diszben az oszlop és a szép tágas tér, melyen 4—5 község népe hullámlzik, várva az ünnepélyre hívó jelt. A balzsamos léget ekkor megreszketeti az 500 éves templom és torony majdnem oly idős harangja. Kicsiny és nagy feszült figyelemmel van eltelve, mert úgy látszik, hogy együtt ünnepel az ur és szolga, a szegény és gazdag, a kicsiny és nagy s nemcsak együtt, hanem egyenlő akarattal is, mint a legelső pünköszt ünnepén! Akkor is pünköszt vala, most is! — Ime így munkálkodik a szent lélek!

Megzendül az ének és száll a magyarok erős és hatalmas Istenéhez: „Egy Istenünk egy magyar hazánk.” Alig végzi e szent éneket a nagyközönség, máris az oszlop melletti emelvényen megjelen a község lelkes és nemes szándéku lelkésze Ürmösi Károly s az ünnepélyt megnyitó s annak célját ismertető szavai után egy magas röptű s hazafias és vallásos buzgósággal elmondott imájával mindnyájunk lelkét Isten trónjához emelte, magasztalva s kérve a jóságos Istent, hogy jobbajával védje e hazát, mely „megbünhődte a multat s jövőndőt s melyen a nagyvilágon e kívül nincsen számunkra hely.” Ezt a magasztos imát ének és szavallat követte, mely után Benedek Mózes olvasta fel az aranykönyvből az alapra adakozók neveit s ezt megelőzőleg részletes történetét, az oszlop felállításának eszméjét és megvalósítását s a gyűjtött alapösszeg kamatainak felhasználására vonatkozó intézkedéseket. Ujból ének és szavallat volt, melyre következett az ünnepi beszéd helybeli tanító Kis György által előadva. A szebbnél-szebb összetételű mondatok, a szép iránnyal elmondott történeti részletek és a lelkesítő, gyűjtő előadás oly közvetlenül hatott a hallgató közönségre, hogy kimondani nem, csak érezni lehetett. E beszéd s annak hatásos előadása egyik kimagasló fénypontja volt az ünnepélynek. Még egy pár szavallat és ének következett, mire ifj. László Mózes községi bíró lépett az emelvényre, ki megköszönte a nagyérdemű közönségnek az érdeklődést, a megjelenést s kijelentette, hogy Isten segédelmével a szobrot ezután is védeni, ápolni s jó karban fogják tartani.

Isten szabad ege alatt kalap leve és felállva még egyszer imádkozott a nép, az ünneplő közönség énekelve együtt és egyenlő akarattal: „Isten áldd meg e hazát jó kedvvel bőséggel.” E magyar nemzeti szent ének elnéklése után az igaz lelkesedés lobogó fénye mellett oszlott el a közönség az ünnepély színhelyéről, szívében mindenki azon

őszinte ohajtással: vajha így ünnepelne a nagy magyarhon minden községe, minden egyes tagja! Kedélyes mulatozás volt az ünnepély után zeneszó mellett, hová a községi bíró a szomszéd községbeliek népét is igaz székely vendégszeretettel hívta meg!

Az iskolás növendékek éneke és az egyesek szavallata szintén elismerésre méltó. Mindenik szavallat készülségre és gyakorlatra vall, de különösen köztetszést érdemelt Benedek László 5 éves fiúcska szavallata, ki Petőfi „Nemzeti dalá”-nak egy pár versszakát oly hatalmasan szavallta, hogy mindenkit bámulatba ejtett, különösen akkor, midőn egy betoldott részt is elmondott, melyben igéri, hogy a hazát és a mellette levő oszlopot védeni fogjuk ha kell! Így ünnepelni: lelkesítő és magasztos, ilyen ünnepnek emléke marandó és becses! Sok ilyen ünnepben részeltél oh Isten a magyart s annak nyomán virágoztasd a szabadságot s fakassz a szabadság fájából végre önállóságot és boldogságot! Ugy legyen!

Figyelő.

Kirándulás Romániába.

A Bukarestben közelebb megnyíló román nemzeti kiállítás megtekintésére és Románia közigazgatási viszonyainak tanulmányozására utazó magyar társaság utiprogramja következőleg állapított meg:

Találkozás Brassóban július 6-án a Dresler-féle kávéházban d. u. 4 órakor, a hol a társaság tagjai részletes tájékoztatást nyernek.

Brassóból indulás július 7-én reggel. Utközben Sinai királyi nyaraló hely, esetleg a campinai petroleum források megtekintése. Ebéd Sinaiban.

Bukarestbe érkezés este 9 órakor Elszállásolásról a bukaresti Magyar Társulat gondoskodik. 50—60 ingyen szállás lesz Bukarestben lakó magyar polgároknál. Azonkívül kilesz bérelve egy szálloda, hol a társaság tagjai olcsó szállást kapnak. Tartózkodás Bukarestben 2—3 nap.

Visszautazás Bukarestből tetszés szerinti vonatokkal és időben történhetik Predealon át.

Ugy a magyar, mint a román államvasutakon a kiránduló társaság tagjai féláru kedvezményes vasúti jegy váltására szülő igazolványt kapnak.

Menet az utazás Brassóban 48 óráig megszakítható. A vasúti jegy Predeal, Bukarest és vissza a gyorsvonaton I. oszt. 16 frank 35 bán, II. oszt. 11.75, személyvonaton I. oszt. 13.60, II. oszt. 9 frank 80 bán (1 K. 1 frank 6 bán).

A kirándulásban való részvétel László Gyula titkárnak Marosvásárhelyre legkésőbb június 20-áig bejelentendő. A jelentkezéskor a rendezési költségekre minden résztvevő 2 koronát fizet. A kedvezményes vasúti jegy váltására szülő igazolványt a bizottság minden résztvevőnek postán megküldi. Ez igazolvánnyal mindenki ott váltja meg Predealig a féljegyet, a hol vasútra száll. Később jelentkezők a kedvezményes utazásra igényt nem tarthatnak.

A társaság azon tagjai, kik Románia más nevezetességeit is meg akarják tekinteni, ebbeli szándéukat előre jelezzék.

A társaság egy csoportja Bukarestből két napi tartózkodás után, körútra indul. Megnézzük Constantza feketetengeri kikötőt. Cernovodától dunai hajón megyünk le Braillába, onnan Galatzra, Galactól hazajövet meg nézünk egy pár moldovai csángó községet és Gyimesen át térünk haza.

A kedvezményes jeggyel az utat akár Csikszeredában, akár Tusnádfürdőn, 24 órára meg lehet szakítani.

Ez utóbbi csoport utazása egy hétre terjed s az uti költség a teljes ellátást beleértve, mintegy 200 korona lesz.

A rendező bizottság nevében

László Gyula, titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Urnajpa** alkalmából már tegnap nagy előkészületek folytak városunk főterén. A délutáni vonattal ide érkezett Gróf Mikes János főesperes-plebános édes anyja, kit az irgalmas nővérek vezetése alatt álló elemi leányiskola növendékei üdvözöltek és akinek az egyik leányka beszéd kíséretében szép virágcsokrot adott át. Ma d. e. pont 10 órakor a Deák-teren tábortábori mise lesz. Szent beszédet Hohenlohe herceg mond.

— **Tulipán-gyűlés.** A helybeli Tulipán Szövetség közgyűlése ma d. u. 3 órakor kezdődik.

— **Székely nemzeti érdekű pályázat.** A „Székely-Udvarhely” szerkesztősége ezennel a következő pályatételt tűzi ki: Megirandó egy-két újságközleményre terjedő cikkely arról, hogy a székelyudvarhelyi állami főreáliskola minő hatással volt eddig a Székelyföld iparára, kereskedelmére? Lehetőleg egy-két példa rövid felsorolása szükséges. Továbbá minő hatással lehetett volna ugyancsak a Székelyföld iparára, kereskedelmére és mezőgazdaságára azon esetben, ha nevezett intézmény népszerűen, a nép nyelvén ismertette lett volna oly formán, hogy mire képesíti, képesítheti a székelyföldi főreáliskola a nép szempontjából a székely nép gyermekeit, még abban az esetben is, ha egyesek négy osztállyal többet nem végeznek belőle? Mit tehet és mit kellene megtennie minden székelyföldi falusi pap, tanító- és jegyzőnek községében, hogy maga a józanul gondolkodó székely nép feltétlenül megismerje a főreáliskola életre nevelő voltát? Pályadíj egy 20 koronás arany. Pályázati határidő folyó évi július hó 20-ika. A beérkezett pályamunkák közül a közölhetők a „Székely-Udvarhely”-ben közöltnétek. Azután szavazás alá bocsátjuk az egyes cikkelyeket és a „Székely-Udvarhely” olvasóitól beküldött szavazatok eredményét nyilvánosságra hozva, a legtöbb szavazatot nyert közlemény írójának elküldjük a pályadíjat. A kérdést székely-magyar nemzeti szempontból messzekiható fontosságúnak tartjuk s épen azért — eltekintve a pályadíjtól is — az illetékes köröket hazafias cselekedetre kérjük.

— **A polgármester halála.** Kassay F. Ignác nyug. polgármester meghalt. Mély részvétellel és fájdalommal vette e szomorú hírt mindenki. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta: „Alólirottak, a szív igaz és mély fájdalommal tudatják, hogy a szerető hű férj; gondos édes apa és nagy apa; jó testvér, rokon és nemes barát Kassay F. Ignác országos ügyvéd, 48-as honvéd főhadnagy, törvénybíró, volt országgyűlési képviselő, Székelyudvarhely város ny. polgármestere, az ev. ref. egyházközség főgondnoka, az országos honvéd-egylet disztagja, törvényhatósági bizottsági-, városi képviselőtestületi- és ev. ref. iskolaszéki tag, a Mária Valéria gyermekkert és a volt felsőleányiskola gondnokságának volt elnöke 79 éves korában, rövid szenvedés után f. évi június hó 12-én reggel 7 órakor meghalt. A mult idők egyik nagy embere s vele együtt egy változatos és eredményekben gazdag élet szállott sirjába. Már mint ifju, kezében karddal, az igaz hazafi lelkesedésével vett részt a magyar nemzet szabadságharcában. Mikor a csaták zaja elnémult, mint meglelt férfi, értelmének fényével, akaratának erejével szolgálta a hazáját, szülővárosát és anyaszentegyházát. Ebben a nemes és felszázadot meghaladó munkában örökítette meg nevét és emlékezetét, nemcsak családjá körében, hanem a közélet terén is. Mint egy hű harcos, a jól elvégzett munka öntudatával tért pihenni. Hült teteme f. hó 14-én d. u. 4 órakor az ev. ref. templomban tartandó szertartás után fog a ref. temető kertben örök nyugalomra helyeztetni. Nyugalomra legyen csendes, emléke áldott! Székelyudvarhely, 1906. június 12. Kassay F. Ignácné sz. Somogyi Karolina, mint özvegye. Kassay F. Ákos és neje Boros Erzsé és gyermekeik: Aranka, Pál, János, Jolán, Elizke, Kassay F. Dezső, mint gyermekei és unokái. Özv. Csépi Istvánné szül. Kassay Anna és gyermekei, mint testvére és elhunyt testvéreinek gyermekei. Özv. Boros Károlyné, özv. Fogarasi Albertné és gyermekei.”

— **Uzsoda városunkban.** Örömmel értesültünk arról, hogy a városi sétatéri bizottság részéről komoly mozgalom indított az iránt, hogy a Küküllő folyón a sétatéri part hosszában részvénytársasági alapon 25 K-ás részvényekkel egy nyári uszoda építtessék. A terv annyira közziségletet van hivatva kielégíteni, hogy nem kételkedünk, miszerint az rövid idő alatt meg is valósíttatik. Részleteket jövő számunkban közlünk.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely sz. kir. város képviselőtestülete Gotthárd János polgármester elnöke alatt folyó hó 12-én és folytatólagosan tegnap d. u. 3 óratól kezdődőleg tartotta meg rendkívüli közgyűlését. Elnöki megnyitá során a polgármester kegyeletes szavakban emlékezett meg Kassay F. Ignác nyug. polgármester haláláról, indítványára a képviselőtestület emléket jegyzőkönyvbe iktatta s arról az özvegyet kivonatlag értesíteni határozta. Ezután a főjegyző Gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter leiratát olvasta fel, amely szerint a székelyföldi állami tanító-

képzőnek Székelyudvarhelyre leendő áthelyezését maga a miniszter kezdeményezi. A tanács javaslatát Dr Válcik Ferenc módosításával, Dr Kovácsy Albert orsz. képviselő, Molnár Károly, Sándor Mózes felszólalásai után — egyhangulag magáévá teszi a képviselőtestület s annak illetékes helyen való támogatására Gotthárd János polgármester, Dr Kovácsy Albert orsz. képviselő, Dr Válcik Ferenc tagokból álló küldöttséget választott és egyúttal a közgyűlésből Ugron Ákos főispánt is felkéri az ügy kedvező elintézésének elősegítésére. A város közönsége ugyanis hálás szívvel fogadja Gróf Apponyi miniszter jóindulatát, melyet a képezde idehelyezésének kérdésével kétségtelenül beigazolt. Az állami csemetekert és a városi sétátér között, városunk legszebb részén levő területén 4 és fél hold helyet, mintegy 72000 K értékben följárul s ezen kívül minden töle telhető kedvezményt meg ad a tanítóképző intézet elhelyezése érdekében. Majd a villamvilágítás létesítésére bizottságilag letárgyalt szerződés került napirendre. Este 7 óráig a legnagyobb figyelem és részletes vita között folyt a tárgyalás, melyen Ugron Ákos főispán is végig kitartott, sőt a 6 órakor megszakitani kívánt tárgyalást, egyenesen az ő ohajtására folytatták. A szerződések felolvasását felváltva Dr Válcik Ferenc, Dr Kovácsy Albert és Hlatky Miklós végezték s a felolvasott pontokat ugyanossággban, mint részleteiben a közgyűlés elfogadta. Ezt annál nagyobb örömmel regisztráljuk, mert egészen ami ohajtásunknak megfelelően történik ez a fontos és lényeges befektetés. Mivel a város közönségét semmi közteher ebből kifolyólag nem éri, sőt városunknak inkább anyagi előnyökre, tekintélyes jövedelemre van kihatása. Tegnap délután volt a folytatódó közgyűlés, melyen 38 szóval egy ellen a villamvilágítási szerződést elfogadták. Tehát remélhetőleg az év végére már megszabadulunk a petroleumvilágítás kellemetlenségétől.

— **Furcsa állapot a székely akciónál.** Majdnem úgy hangzik, mint a »faból vaskariká« elmélet, hogy a székelyföldi miniszteri megbízott — Budapesten; a kirendeltség vezetősége pedig a Székelyföld szélén — Marosvásárhelyt székely. Ennek aztán természetesen sok olyan hátránya van a tulajdonképpen fontos misszióra hivatott, az országnak jelentékeny áldozatába kerülő intézményre, amit csak úgy röviden elmondani, lehetetlen. De meg aztán fölösleges ismételn. Hiszen lépten-nyomon tapasztaljuk; fájdalommal érzi a Székelyföld lakossága az egyes intézkedésekből. Itt van az úgynevezett »Székelyföldi mintaméhes«, melyet ohajtva várt az egész Székelyföld, hogy nyomorúságait enyhítse. S mi történt? Az úgynevezett »székelyföldi kirendeltség« odaajándékozta egy marosvásárhelyi privát vállalkozónak és 15 évre lekötötte a Székelyföld összességét érdeklő mintaméhes. Magán vállalkozónak játszotta kezére azt a nagyfontosságú ügyet, melyért évek óta könyörög, kilincsel és kérelmez a Székelyföld lakossága.

Magán vállalkozónak adományoztatta, hogy a kikötött 15 év lejártával az összes építkezés és berendezés — minden további kötelezettség nélkül — annak kizárólagos tulajdonát képezze. Figyelmük kívül hagyták a sok kérvényt, melyekre még válasz sem érkezett. Pedig annak idején Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter élő szóval nekünk is megígérte, hogy a Székelyföld központján állami méhészeti iskolát, mintaméhes szervez; tekintettel ami speciális éghajlati viszonyainkra. Ezzel szemben most szakképzett méhész munkást és vándor tanárt adnak államköltségen Marosvásárhelyre egy tisztán magán jellegű mintaméheshez, amely — ettől eltekintve is — soha »székelyföldi« nem lehet, mert ott a három székelyföldi vármegye gazdaközönsége az ő neki szükséges, éghajlatahoz viszonyított oktatást megszerezni nem tudja. Kívánjuk tehát, hogy a székelyföldi kirendeltség központja Székelyudvarhelyt legyen. Akkor ilyen és ehhez hasonló felszegésekkel a székely népet elkedvetleníteni nem fogják. Mert innen az egész Székelyföld viszonyait közvetlen közelből lehet megismerni s még a jöhiszemű tévedések is ritkábbak lesznek. Sürögő intézkedést várunk az egész Székelyföld nevében!...

— **Székely Társaság Székelyudvarhelyt.** Mozgalom indult meg, hogy városunkban a csak némileg létező, de egyáltalán magáról életelt sem adó Székely Társaságot figyelmen kívül hagyva, új Székely Társaság alakuljon a város polgárságából. Ezen új Társaságnak legelső működési célja lenne, hogy a Székely Társaságok Szövetségét felkérje: a folyó évi közgyűlésének Székelyudvarhelyen leendő tartására.

— **Közigazgatási ülés.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt Ugron Ákos főispán elnökletével tartotta meg havi rendes ülését, melyen a tagok majdnem kivétel nélkül jelen voltak. A sorzással elfoglalt alispán helyett Adám Albert főjegyző adta elő havi jelentését, melyből kiemeljük, hogy egy évre érvényes utlevelet múlt hónapban 99 drbot adtak ki, a közkórház vízvezetékének építése folyamatban van. Barabás András árvászeki elnök több községben helyszíni vizsgálatot tartott s e közben 210 szóbeli panaszt vett fel és nyomban elintézt. A kiszállások tehát közszükséglet képeznek. A szintén sorzással elfoglalt főorvos helyett Dr Ráczkóvi Samuel tb. főorvos tett jelentést. A vármegye közegészségügye kedvezőtlenebb volt a megelőző havinál. 128 hevenyfertőző beteg állott gyógykezelés alatt. A közkórházban 233 beteget ápoltak. Homoród-fürdő biztosa Dr Demeter Lőrinc főszolgabíró, Korond-fürdő Katona Ferenc körjegyző. Fürdőorvos előbbinél Dr Burnász, utóbbinál Dr Balogh. A tanfelügyelőség jelentését Ember János kir. tanfelügyelő adta elő. Meghalt Jártó Áron vágási róm. kath. és Major Mihály magyarandrásfalvi gör. kel. tanító. Szemlélné Lendvai Mária helybeli polg. isk. és Szalontainé Arkosi Vilma bőzödi elemi isk. tanítóknak egészségi okokból tanév végéig szabadság engedélyeztetett. A közokt. miniszter a megyei takarékpénztárnak, valamint a miniszter megbízásából a tanfelügyelőség a Hitelszövetkezet- és Zálogkölesönintézetnek a városi elemi iskolás gyermekek felruházása és in-

gyen tankönyvekkel való ellátására tett hazafias adományaiért köszönetet mondott. A vármegyei tanítóegylet e hó 6-iki gyűlését az árviz miatt Székelykeresztúron megtartani nem lehetett s így az folyó hó 30-án Székelyudvarhelyt lesz. Stratzinger Emil kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató értelmes előadását hallgatta meg ezután az ülés. E szerint egyenes adóban 5219 K 85 f, bélyeg- és jogilletékben 9928 K 95 f, fogyasztási és italadóban 2140 K 88 f és dohánnyjövédékben 16,888 K 41 fillérrel több, hadmentességi díjban pedig 1 K 8 f kevesebb folyt be, mint a múlt év hasonló havában. Majd Révffy Zoltán kir. ügyész adta elő havi jelentését, hogy összesen 10 vizsgálati és 78 elítelt fogoly volt letartóztatva. Szobotka Rezső kir. főmérnök tartalmas jelentése és előterjesztései nagy figyelembe részesültek. Bejelentette, hogy Péchy Lajos műszaki tanácsos a minap betűtázta a vármegyét s az inségsegélyvel végzett munkálatokat felülvizsgálta. Az érdeklődést nagyban emelte Ugron Ákos főispán felszólalása, melyre az előbbi napon tartott g. e. vál. ülés adott impulzust. Véleményére feliratot intéznek a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a Nagyküküllőt és mellékpatakait sürögösen szabályoztassák és ahhoz az állam adjon megfelelő segínyt. A miniszterhez intézendő feliratot még az ülés folyama alatt megírta Szabó Gábor aljegyző és az immár utba is van Budapest felé. Zonda József tvh m. kir. állatorvosé volt az utolsó havi jelentés, mivel a közgazdasági előadó az ülésen nem jelent meg. Az állategészségügy a megelőző havihoz viszonyítva kedvező volt, nem tekintve a sertésbetegségeket, melyek szünet nélkül pusztítanak. Kapcsolatosan Menyhárt András egy gyakorlati tapasztalatáról tesz említést. E szerint a legelőn levő állatok kisebb százaléka pusztul el sertésveszében, mint a zárt helyen levőkből. Zonda megmagyarázza az okot s kijelenti, hogy a fertőzéstelen udvarokból való állatokat azon községben, ahonnan azt kéri, legelőre hajtani eddig is megengedték s jövőre is engedélyezik. A jelentéseket mind tudomásul vette a bizottság. Bikafalvi örháznál állandó megállóhelyt kérelmeznek és a kökereszt-tér rendezése ügyében érkezett miniszteri leiratot másolatban a városhoz átküldik határozatra. Több ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Fölvétel a tanítóképzőbe.** A mint illetékes helyről értesülünk, a székelykeresztúri tanítóképzőbe 67 tanuló folyamodott fölvételért, még pedig 17 jeles, 33 jó és 17 légséges bizonyítvánnyal. Föl fog vétetni 30, ebből 22 államsegélyvel 8 saját költségén.

— **A színészek városunkban ma befejezik mintegy kéthetes, tehát elég rövid működésüket. Jobb műsort és több közönséget ohajtunk nekik.**

— **Elítelt tulipánhamisítók.** Hirschler és Fömmel budapesti aranyműveseket, akik tulipános nyakkendőket készítettek, a fővárosi IV. k. előjáróság 100 K pénzbüntetésre, esetleg 5—5 napi elzárásra ítélte. Így járnak a hamis jelvények gyártói is. Sőt az elárusítóknak sem ártana egy kis büntetés, hogy tisztességre szokjanak.

— **Ménosztyálozás.** A sepsiszentgyörgyi állami ménetelep menyanagának osztályozása, illetve selejtezése folyó évi július hó 20-án lesz.

— **Irógéppel dolgozni tudó,** vagy dolgozni hajlandó fiatal ember, esetleg leány állást nyer Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd, c. képviselő irodájában Oklándon.

— **Segesvári háromvásár.** Segesvár város tanácsának a jövő heti vásárokról vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Kossuth-utca 31-ik szám.** Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézetét **folyó évi április hó 24-től kezdve** Kossuth-utca 31. szám alá, a m. kir. postahivatallal átellenben levő saját házába helyezte át.

— **Országos kirakóvásárok június havában** a következő helységekben és napokon lesznek:

14. Szelistye.
15. Gyergyószentmiklós, Nagybaczon.
16. Köröspatak, Zalatna.
17. Bágyon.
18. Marosvásárhely, Nagysink, Szászbanycza, Székelyudvarhely.
20. Szilágycseh.
21. Brassó.
22. Alsórákos, Alvincz, Csikkarczfalva, Görcsön, Kisselyk, Makfalva, Páncéleseh, Segesvár, Somkerék, Torda.
25. Hadad.
26. Gerend, Oláhlápos.
27. Maroskecze, Sepsiszentgyörgy, Szerdahely, Szinye, Teke.
28. Kápolnásfalu.
29. Hosszufalu, Magyargyerőmoaostor, Sajóudvarhely, Szilágysomlyó, Zabola.
30. Bonczhida, Csikszépviz, Nagydísznód, Óradna.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az **Igazgatóság.**

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap további küldése fennakadást ne szenvedjen.

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyei gazdasági egyletünk választmánya Ugron Ákos főispán, egyleti elnök vezetése alatt kedden tartotta meg havi rendes ülését a vármegyeház kistermében. Az ülés nagy érdeklődés mellett folyt le. Új tagokul Hlatky Miklós titkár ajánlatára, Elekes Géza birtokos Alsósiménfalváról és Czinkóczy János lelkész Székelyszomborról felvették. Daniel Lajos közgazdasági előadó választást tárgyalván, a minta-gazdának ajánlottak telekkönyvi adatait bekérik és a miniszteri kirendeltséghez felterjesztik. A mezőgazdasági és cselédügy tanulmányozására, a cselédörvény módosítására vonatkozó javaslatok kidolgozására Ugron Ákos elnökletével Szabó István, Máthé Pál, Dr Válcik Ferenc, Dr Soó Rezső, Ugron Gáspár, Szöllösi Samu és Hlatky Miklós titkárból álló bizottság küldetett ki. Bedő Ödön tagsági kötelezettsége még fennállván, azon cimen, hogy gazdaköri elnök — lemondását tudomásul nem veszik. A földmívelésügyi miniszternek a gazdasági háziipari foglalkozás ügyében küldött leiratából kifolyólag, a törvényhatóságot megkeresik, hogy mikor e tárggyal foglalkozik, vegye

igénybe az egyesület támogatását. Bonyhádon márciustól október végéig minden hó második péntekén állatvásár lesz, ahol tájfajta marhák beszerezhetők. Az őszi rendezendő állatkiállítás rendező-bizottságába Gotthárd János polgármester, Szombatfalvy Lajos, Zonda József, Dénes Samu, Szabó István, Ugron Zoltán, Daniel Lajos, Simó János, Hlatky Miklós megválasztottak. A székelyföldi kirendeltséget megkeresik, hogy az egyidejűleg rendezendő baromfi-kiállítást segítse és a lötenyész-bizottság elnökségét, hogy a lódiáját ugyanakkor eszközölje. Daniel Lajos indítványára elhatározták, hogy a földmivelésügyi miniszterrel Vargyas községben az ismétlődő gazdasági iskolához beruházást, felszerelést és azt kéri, hogy a szaktanító költségeit a közokt. miniszter tárcája terhére állítsa be. Dr. Pajor Ignác az állatbiztosítás előnyeit ismerteti. Rámutat azon eredményekre, melyek a téren vármegyénk területén a megalkult szövetkezetek által elérték. Az állatbiztosítás népszerűsítését az egyesület megígéri. Elnök pedig előadónak köszönetet mond az ismeretért, melyet jövő számunkban szóról-szóra közölni fogunk. — Lajos János elnök és valóban meghatározó vonásokban mutat reá azon nagy veszélyekre, amelyek a Nagyküküllő mellett elterülő községeket, főleg pedig Bögzőt érik a szabályozatlan folyó rendkívül gyakori kiöntése és a kiáradó hegyi patakok kártételei miatt. Megtörténik, hogy évenként 12-szer is elárasztja a Küllőmenti községeket a folyó s ilyenkor 2-3 napig is a padlásra nyomorog a lakosság halálfelelmek között. Terményeit és állatállományát teljesen tönkre téve a víz. A kulturterménökség valamelyes terveket dolgozott ki. De aztán e tárgyban azóta semmi sem történt. Kéri haladéktalan intézkedés megtételét, mert a lakosságot végveszély fenyegeti. Ugron Gáspár ezzel kapcsolatosan a gátak szabályozásának ügyét sürgeti. A választmány felkérte előadót, hogy Bögző község által a főispán útján intéztessen kérvényt a földmivelésügyi miniszterhez, amelyet aztán az egyesület is támogat. A székelyföldi mintaméhes felállítás ügyé-

ben Betegh Pál indítványt tesz a miniszterhez leendő felirat intézése végett, amelyben kifejtendő, hogy a Székelyföld központja nem Marosvásárhely, ahova összpontosítják a székelység javára szánt intézményeket, hanem Székelyudvarhely. Kérjen az egyesület egy mintaméhes Székelyudvarhelyre az egész Székelyföld számára és olyan székelyföldi tapasztalt egyént állítson elére, aki viszonyainkkal ismerős, ide illő méhézetet folytat. A választmány elnököt felkéri, hogy a földmiv. miniszterrel történő személyes beszélgetés, illetve érintkezés alkalmával tárja fel az e kérdés körül felmerülő panaszokat és kérje, hogy a székely kirendeltség központjává, mint egyedül megfelelő területet Székelyudvarhelyt tekintse és a székely akció innen indíttassék meg. Több tárgy nem lévén, a jkv hitelesítésére Zonda József és Dénes Samu felkérte az elnök az ülést a tagok lelkes éljenzésétől kisérve bezárta.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Jó házból való fiu

ki a gymnasium III. vagy IV. osztályát végezte gyakornoknak felvétetik Márk Testvérek fűszer- és fonalkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Szám: 3681—906.

Segesvári országos vásár.

Miután június 24-ike vasárnapra esik, figyelmeztetik a közönség, miszerint az országos marhavásár f. é. június 22-ikén és 23-án, a kirakó vásár pedig június 24-én, június 25-én és június 26-án fog megtartani.

Segesvár, 1906. évi jun. 11. é.

A városi tanács.

Házeladás. A Bálint-utca 34. számú ház, melyben 2 szoba, egy konyha és pince, valamint nyárikonyha (sütökemencével, fatartó, sertés és tyukól, kocsiszin, egy hétéles csür, nagy istálló stb tartozik, szabad kézből azonnal eladó. Ilonka Mihályné Székelyudvarhelyt, Bálint utca 34.

Bükkfaeladási hirdelmény.

Az olaszteleki közbirtokosság a fülei „Hatod“ erdeje „B“ úz. o. 3 osztágában „Baróthköve“ foltonkint kijelölt 1906. évi bükkfahasználatot, amely előzetes becslés szerint mintegy 250 m³ mü és 750 m³ tűzi- és szénfát teszen ki tövön az erdőben. Olasztelek községhezán f. é. július hó 1 én délelőtt 10 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek kikiáltási áron felül eladja.

Kikiáltási ár 1000 kor.

Bánatpénz 10 százalék.

Részletes becslés árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. k. járási erdőgondnokságnál és alulírott-nál megtekinthetők.

Olasztelek, 1906. június 5.

Ij. Bartha István
közbirt. elnök.

Sz. 33—1906.

Faeladási hirdetés.

Alulírott közbirtokossági elnökség közhírré teszi, hogy Gyergyóújfalu 1906 június 24 én délután 2 órakor kezdődő nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján eladja a barátos sorki erdő részben 1904. évben kijelölt rendes vágásban megperzselődött s eladni szánt lábbon álló fáját. Kikiáltási ára összesen 3060 korona, melyen alul a fat nem adja el. Bánatpénz 400 korona.

A részletes árverési és szerződési feltételek, amelyekről eltérő vagy utóajánlatok nem fogadtnak el, alulírt közbirt. elnökségnél hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tájékozással szolgáljon, hogy a kihasználás alá kerülő terület 30 kat. hold kiterjedésű, a legközelebbi vasúti állomástól 42 km. nyire van és hogy az eladó fa lucfenyő s csak

kis részben jegenyefenyő. 14127 drbnak mellmagasságban, kéreggel együtt 3—52 átlag 20 cm. átmérőjűnek, 1248 kbm. haszonfát tartalmazónak van becsülve.

Gyergyóújfalu. 1906 június 6-án

Mihálydeák Imre, Bányász Sándor
közbirt. jegyző. közbirt. elnök.

Mindenféle

bélyegzők

gyári áron és leggyorsabban

szerezhetők be

Betegh Pál és Társa

könyv-, papír-, író- és rajzszerkesztésében Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca. 31. sz.

Keletbélyegzők önnedvezővel; „Mercur“ keletbélyegző forgatható ruggyanta szalaggal; „Hungária“ keletbélyegző ruggyantából; „Egyetemes önnedvesítő“ könnyű szerkezet, egészen rézből és rezplehből, alanyozva; „Monitor“ önnedvező, számozó és lapszámozó gépek.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhrü fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az újonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárúknak, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárú, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekeznék fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és löhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárú!

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDŰ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUROR

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCAK

ERSZENYEK ÉS PENZTÁRCAK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérmű bélyegzéshez,
minden betűvel, 1 dtb 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!